

MET BIJDAGEN VAN JOHN VAN VLIET EN HENK WIJKHUISEN

LANDELIJK NIEUWS

IN MEMORIAM

HAARLEM/VLIELAND - In het late voorjaar zijn ons twee mensen overleden die veel voor de duinen hebben betekend. Op 15 mei overleed na een lang ziekbed onze consultant op Vlieland, Huibert van Eck, op 69 jarige leeftijd. Huibert was de steun en toeverlaat van de groep mensen die zich in de Stichting Werkgroep Vlieland inzetten voor behoud van natuur en landschap. Als oud-wethouder van Vlieland wist hij als geen ander hoe de werkgroep en hoe wij als Stichting Duinbehoud moesten opereren op dit voor natuurbeschermers soms lastige eiland.

In 1965 streek hij neer als bioloog in dienst van het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek om de geïsoleerde populatie koolmezen te onderzoeken. Het beviel kennelijk zo goed, dat hij er nooit meer is weggegaan. In DUIN 93:1 is een interview opgenomen met Huibert van Eck. Stichting Duinbehoud en de natuur op Vlieland zijn Huibert veel dank verschuldigd voor zijn jarenlange activiteiten. Zijn werk wordt voortgezet door Hanneke van den Braak, die de afgelopen jaren nauw met Huibert heeft samengewerkt voor de goede zaak.

Op 84-jarige leeftijd overleed in Haarlem Jo Mourik. Vanaf het eind van de jaren vijftig was de heer Mourik actief in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Hij werd voorzitter van de Overleggroep Natuurbeheer van dit gebied, welke club nog enige jaren aangesloten is geweest bij de Werkgroep Duinbehoud Zuid-Kennemerland, één van de voorlopers van de Stichting Duinbehoud en Waterwinning.

In de roerige jaren zeventig en tachtig bleef de heer Mourik vooral diplomaat, als trait d'union tussen een bedrijf van waterleidingstechnici en de jonge turk van Duinbehoud en aanverwante clubs. In die rol is hij van grote betekenis geweest bij de transformatie van Gemeentewaterleidingen van puur waterleidingbedrijf naar waterproducent én natuurbeheerder. Ook de bloeiende samenwerking tussen de vrijwillige veldbiologen en het bedrijf, dat andere bedrijven in ons land tot voorbeeld kan dienen, is mede te danken aan zijn inzet. Een inzet waaraan wij met dankbaarheid terugdenken.

NATUURBELEID

DEN HAAG/BRUSSEL - Op 1 januari van dit jaar hadden de provincies de grenzen van de Ecologische Hoofstructuur (EHS) moeten vaststellen, maar tot op heden is altijd nog 32 % niet begrensd. Ook het afsluiten van beheersovereenkomsten in het kader van de Relatienota is slechts voor 25 % verwezenlijkt. Zo maar twee opmerkingen uit het rapport "Investeren in natuur". Een rapport dat is opgesteld door het Groenfonds en door haar voorzitter Pieter van Vollenhove op 26 juni aan de minister van Natuur werd overhandigd. Ook maakt het rapport duidelijk dat

de beschikbare 6 miljard tot 2018 onvoldoende is om de beoogde 730.000 ha natuur in Nederland veilig te stellen en te realiseren. Er is nog twee miljard extra nodig. Sinds 1994 is een hectare grond in de EHS gemiddeld 43 % duurder geworden. Voor recreatieterrainen in de Randstad wordt zelfs een percentage van 85 % genoemd.

Ook het tempo waarmee gronden binnen de EHS worden aangekocht ligt volgens het Groenfonds te laag. Daarom pleit het Fonds voor een grotere slagvaardigheid en vaker gronden onteigenen ten behoeve van de natuur. Een ander somber geluid dat voor de zomer doorklonk, was de aanmelding door de regering van 62 natuurgebieden op grond van de Habitatrictlijn van de Europese Unie. Op zich een positief gebaar, ware het niet dat Nederland op grond van internationale afspraken al veel te laat was omdat 1995 als uiterste grens gold. En erger, maar liefst 37 van de 62 natuurgebieden zijn onder voorbehoud aangemeld!

Het Kabinet was bang dat een definitieve aanwijzing geen ruimte meer zou bieden voor economische activiteiten. Onder meer de Waddenzee, het Noord-Hollands Duinreservaat, de Westerschelde en de duinen van Voorne vallen onder het voorbehoud.

Het gevolg van deze zwakke houding is dat Nederland miljoenen mis loopt uit de EU pot voor natuurbescherming. Alleen voor het herstel van de laagveenvegetatie bij de Nieuwkoopse Plassen krijgt Natuurmonumenten 1,95 miljoen gulden. De rest van de 105 miljoen gulden gaat naar andere EU-landen. Volgens de Europese Commissie heeft Nederland dat te wijten aan de "armzalige prestatie bij het aanmelden van natuurgebieden".

WADDENEILANDEN

GASBORING

HARLINGEN/LEEWARDEN - Het gaat goed met de acties van de Waddenvereniging tegen de gasboringen in de Waddenzee. Deze acties worden mede namens de Stichting Duinbehoud gevoerd. De rechtbank in Leeuwarden heeft de vergunningen voor proefboringen vernietigd. De NAM mag niet boren op Ameland en in de Noordzeekustzone. Het Ministerie van EZ heeft de vergunningen voor de proefboringen onterecht verleend.

Uit het vonnis blijkt dat de voorschriften voor de proefboringen veel te ruim zijn. Ook het feit dat het besluit voor de vijf boringen werd genomen op basis van één MER, is voor de rechtbank aanleiding de vergunning te vernietigen. Tegen de tijd dat de laatste boring wordt uitgevoerd, zijn de gegevens in het MER al lang niet meer actueel.

Teleurstellend is wel dat de rechtbank van mening was dat de milieueffecten van de boringen gering zijn. Ook jammer is dat de rechtbank van mening is dat het maatschappelijk belang van de boringen voldoende is aangetoond.

EEN GROVE WETS-OVERTREDING

OVERVEEN/BLOEMENDAAL - Tussen Zandvoort en Bloemendaal ligt het Kraansvlak. Dit gebied is in beheer bij de NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland. Het gebied van 300 hectare is afgesloten voor publiek en wordt nog als een echt rustgebied voor plant en dier gekoesterd. Een beleid dat door ons en de lokale natuurbeschermingsorganisaties wordt gesteund. Het gebied is wettelijk beschermd natuurmonument in de zin van de Natuurbeschermingswet. Het lijkt dus prima geregeld: een beheerder die een goede naam heeft opgebouwd als natuurbeschermer en een wettelijke bescherming. Niets kan meer fout gaan.

Maar ook natuurbereiden is mensenwerk dus worden er fouten gemaakt. Soms heel grove fouten, zoals eind juni en begin juli. Een filmploeg kreeg toestemming om filmopnamen te maken in dit voor anderen gesloten terrein. Tientallen auto's, stellages en een tent "op de set". Een van de aanwezigen merkte op dat "het nog net geen circus leek". Midden in de broedtijd! En dat alles zonder wettelijk verplichte vergunning die natuurlijk nooit zou zijn afgegeven voor zo'n schadelijke activiteit. Maar zelfs zonder wettelijke bescherming moet je toch wel van de pot gerukt zijn om in dit terrein in deze tijd van het jaar voor zoiets toestemming te geven. Wat ligt hieraan ten grondslag? Geld, onverschilligheid, onkundigheid? Volgens woordvoerder Spier van de NV PWN heeft de pachter van dit gebied toestemming gegeven en kon het PWN daarom niets meer doen: "We stonden met de rug tegen de muur en aan de natuurbeschermingswet hebben we niet gedacht".

En dat laatste is vreemd, omdat PWN reeds eerder illegaal handelde zonder ontheffing van de Natuurbeschermingswet. Bovendien heeft de PWN het afgelopen jaar al enkele malen vergunning aangevraagd en kon dus weten welke weg men had moeten bewandelen.

Kortom, trefwoorden als schandalig, onder de maat en meer van dat soort termen aan het adres van de verantwoordelijke lieden in deze. Het toont in zekere zin een minachtig voor de wet en...de natuur!

Moeten we nu blijven opperen dat dit gebied voor publiek niet ontsloten moet worden? Het spreekt vanzelf dat hier een grens gepasseerd is en het verhaal nog een staartje krijgt.

Wie in het Kraansvlak wandelt of fietst, verstoort de natuur en krijgt een boete van ongeveer Fl.60,- (foto: Melanie van Overveldt).

ZUID-HOLLAND

SANERING
WESTDUINPARK

DEN HAAG - Na jaren van onderzoek, nog eens onderzoek, gevolgd door nieuw onderzoek, heeft de gemeente Den Haag de knoop doorgehakt. De bodemsanering van het Westduinpark wordt ter hand genomen. Al vele jaren geleden is door Duinbehoud en anderen aangedrongen op het verwijderen van de vervuilde grond in dit duinpark. Van dit stukje duingebied, ingeklemd tussen Scheveningen en Kijkduin, is het noordelijk deel jarenlang in gebruik geweest als stortplaats. Ook dacht men indertijd slim te zijn door rioolslib te gebruiken voor het tegengaan van verstuiving. Enkele duintoppen werden daardoor indirect voorzien van zgn. PAK's. Als je die afkorting volledig uitschrijft, begrijp je direct dat dat nu niet bepaald stoffen zijn die in de duinen thuishoren. Maar rioolslib en stortlocatie worden nu eindelijk gesaneerd. Aanleiding daarvoor: uit het laatste onderzoek was gebleken dat sprake zou zijn van ecologische risico's. Het saneringsplan gaat dan ook uit van het opheffen van... de risico's voor de mens. Duinbehoud vond dat toch wat vreemd. De werkzaamheden zouden bestaan uit het verwijderen van niet meer dan een meter van de vervuilde grond. Daarna zouden de gebieden worden aangevuld met van elders aangevoerd zand en worden ingeplant met o.m. duindoorn. Op een andere plaats zou dat zelfs de enige maatregel zijn. Onze argumenten voor aanvoer van gelijksoortig zand uit de directe omgeving en tegen het inplanten werden terzijde gelegd. Wij bleven echter van mening dat alleen het gebruik van zand uit de directe omgeving garanties kon bieden voor behoud van het karakter van het park. Inplanten van de vervuilde plekken, om inloop door recreanten tegen te gaan, is misschien een passende maatregel in een park. In een natuurmonument als het Westduinpark hoort dat niet thuis. Natuurlijke processen staan daar immers voorop: laat de begroeiing maar zoveel mogelijk uit zichzelf komen. Bovendien wortelen duindoorns meer dan een meter diep. Hoe zit het dan met die ecologische risico's? Gelukkig moest voor alle plannen ook een vergunning voor de Natuurbeschermingswet worden verkregen. De vergunningverlener, provincie Zuid-Holland, bleek het in de meeste gevallen met ons eens, zodat het plan nu op de bovengenoemde punten wordt aangepast. Zo zal nu zand dat zich bij de pier van Scheveningen verzamelt gebruikt worden. Nu maar hopen dat de gemeente voor de andere punten niet gaat pleiten voor het houden van aanvullend onderzoek.

DE KATWIJKSE
ZUIDDUINEN

KATWIJK - In de duinen tussen de Wasse-naarse Slag en Katwijk wordt heel wat gespuit. Als gevolg van de regeneratieplannen voor duinvalleien, herinrichting van waterwinkalen en het verwijderen van leidingen rijden de graafmachines en vrachtwagens af

DUINDAG

De jaarlijkse Duindag vindt dit jaar plaats op 17 oktober in Volkshogeschool VHS 't Oude Hof' in Bergen NH. Vanaf 9.30 uur staat de koffie klaar. Vanaf NS-station Alkmaar vertrekt om 9.33 uur bus 160 richting Bergen aan Zee (uitstappen halte Mosselbuurt). 't Oude Hof' is ook met de treintaxi bereikbaar vanaf NS-station Alkmaar.

U kunt zich vóór 9 oktober opgeven door f 15,- (inclusief lunch) te storten op gironummer 762583 t.n.v. Stichting Duinbehoud te Leiden onder vermelding van Duindag 1998. Niet-donateurs en vertegenwoordigers van organisaties betalen f 25,-. Wanneer het bedrag ontvangen is, krijgt u het volledige programma en de routebeschrijving toegezonden. In verband met de capaciteit van de zaal kunt u maximaal één introductie meenemen.

Na de lunch bestaat de mogelijkheid deel te nemen aan een excursie. Per fiets kan de kerf in de zeereep bij Schoorl bezocht worden (ongeveer 6 km.). Maar er is ook een excursie op het landgoed zelf. Kunt u tevens op de giro-overschrijving vermelden aan welke van de twee excursies u wilt deelnemen?

en aan. Ook langs de noordrand van Berkheide, zoals dit duingebied heet, is het een en ander gaande. Een nieuwe woonwijk op de Katwijkse Zanderij, een weg van Leiden naar het strand langs en door een stuk duin, herinrichting van camping De Zuidduinen, nieuwe fiets- en wandelpaden, natuurontwikkeling op defensieterrainen: het kan niet op. Allemaal plannen die hun invloed (kunnen) hebben op de naburige natuurwaarden. Lopen de nieuwe bewoners van die wijk straks niet allemaal hun hond en/of kinderen uit te laten in de kwetsbare natuur? Waar ontsteken de campinggasten hun barbecues? Welke planten en dieren gaan verloren voor weg aanleg? Van enige afstemming tussen al die voornemens is nauwelijks sprake. Ook kansen voor natuurherstel dreigen zo te wor-

den gemist. Duinbehoud heeft daarom bij de gemeente Katwijk en de provincie aangedrongen op het opstellen van een integraal inrichtingsplan voor de Katwijkse Zuidduinen. Daarin moet een visie op het beheer en de inrichting van het noordelijk deel van Berkheide worden vastgelegd. Al die andere plannen moeten vervolgens op die visie en natuurlijk op elkaar worden afgestemd. Vooruitlopend hierop heeft Duinbehoud zich al intensief bezig gehouden met het herinrichtingsplan voor camping De Zuidduinen. Overleg tussen de exploitant, Staatsbosbeheer en de Stichting Berkheide heeft geleid tot een minder vergaand aanpassingsplan waarin alle partijen zich kunnen vinden. Het ziet er nu naar uit dat de grote invloed van recreanten op vallei 'de Vriezeweij' op termijn wat kan worden beperkt. Dat is hard nodig, omdat sommige 'recreanten' nu vanaf het parkeerterrein bij de camping met de auto het omringende duinruggetje oprijden. Comfortabel gezeten achter het stuur kijkt met tevreden toe hoe de Rottweiler weer lekker loopt te dollen in de duinvallei. In het aanpassingsplan wordt het parkeerterrein afgesloten voor andere gebruikers dan de campinggasten, zodat deze uitwas hopelijk tot het verleden gaat behoren.

GRATIS LESPAKKET!

Voor leerlingen van groep 7 en 8 van het basisonderwijs heeft Stichting Duinbehoud een lespakket. Dit lespakket bestaat uit een losbladig systeem en behandelt tal van duinonderwerpen. Er hoort ook een poster bij het pakket, dat gratis te verkrijgen is bij Stichting Duinbehoud (telefoon 071-5131800, vragen naar Melanie van Overveldt).

„Duurzame Energie” schoon genoeg

- **Investeer in de toekomst met duurzame energie.**
- **Volg de ontwikkelingen op de voet.**
- **Met al het nieuws over zon, wind, biomassa.**

Ik neem voor 80 gulden duurzame een jaarabonnement op

Naam: _____

Adres: _____

Stichting Tijdschrift **Duurzame Energie**
G. Le Belle
Voorweg 9 - 1871 CK Schoorl

Zonder „Duurzame Energie” valt er niet meer te leven